

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1991. gads 23. februārī

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 22 (6181)
Maksā 10 kap.

Preiļu rajona Tautas deputātu padomes sesija

19. februārī notika Preiļu rajona Tautas deputātu padomes kārtējā sesija. Deputāti sesijā

● apstiprināja celtniecības objektu sarakstu 1991. gadam;

● noklausījās rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja I. Snikera atskaiti par izpildkomitejas darbu 1990. gadā;

● apstiprināja rajona budžetu 1991. gadam;

● apstiprināja brīvprātīgo kārtības sargu vienību darbības pagaidu noliku-mu;

● apstiprināja alternatīvā (parba) die-ta nodalas nolikumu;

● pieņema lēmumu par zemes piešķir-šanu zemnieku saimniecībām un sa-biedriskajām organizācijām;

● noklausījās deputātu komisijas zi-nojumu par armēnu kooperatīva darbi-bu Rušonas pagastā un pieņema lēmu-mu neatlaud pierakstīt armēnu koopera-torū Pielu rajonā, bet pārējos jautā-jumus, kas saistīti ar vienu darbību, at-stāt izlemlanai vietējai pašvaldībai;

● uzdeva rajona izpildkomitejai pār-skatīt savu lēmumu par M. Livdānes atbrivošanu no kultūras nodalas vaditā-jas amata;

● izskatīja vēl dažus citus jautāju-mus.

Aizvadītajā gada Preiļu 21. PMK starp vienkauša ekskavatoru mašinistiem labākie bija: Viktors Znotiņš, Juris Kalniņš, Fjodors Mironovs, bet daudzkaus — Donāts Barkovskis, Antons Vaikulis, Valerjans Paunīšs. Drenas pa-visam ieliktais 654 kilometru garumā.

Tagad meliorācijas tehnikai remonta laiks. Mechanizētās kolonnas lauds paldies sakā kooperatīvam «Livāni». Daudz dara arī pašu spēkiem. Mehāniskajās darbnīcas Livānos uz teicami tehnikas remonta strādā hidraulisko sistēmu atslēdznieks Arnis Rudzāts, metinātājs Jāzeps Broks, kalējs Vladimirs Fedjušins.

Arnis Rudzāts iet tēva pēdās. Jau pirms dienesta Arnis uzsāka sarežģītā hidraulisko sistēmu atslēdznieka amala apgūšanu. Nu būs jau desmit gadi, kopš Arnis pastāvīgi nemaz ar hidrauliku un arī, tāpat kā tēvs, ir cienīts un godīgs kolektīvā.

ATTELĀ Arni Rudzātu redzam pie hidrau-lisko sistēmu pārbaudes stenda.

J. SILICKA foto

Aptauja sākas jau rīt

Rajona iedzīvotāji, kuri dažādu ie-meslu dēļ nevarēs piedalīties aptaujā 1991. gada 3. martā, tiek aici-nāti izteikt savu attieksmi, sākot ar rīt-dienu, 24. februāri, savos aptaujas ie-cirkos.

Aptaujas iecirkni no 24. februāra darbosies no plkst. 15.00 līdz 20.00 ta-jās pašās telpās, kur bija vēlēšanu ie-cirkni Latvijas tautas deputātu vēlē-šanu laikā. Nākot uz aptauju, līdzi jā-nem pase.

Rajona iedzīvotāju aptaujas sari-košanas komisija

Zemnieku saimniecības kapitālieguldījumu finansēšanai saņems 2,24 miljonus rubļu

Sie līdzekļi paredzēti elektroī-kiņas, meliorācijas, pievedceļu būvēšanas un ražošanas objektu celtniecības finansēšanai 1991. ga-dā. Pašlaik izstrādā prieķiskliku-mus budžeta līdzekļu sadalei starp zemnieku saimniecībām.

Jaunsaimnieki iesniegs pie-prasījumus, kuros būs jānorā-da, cik līdzekļu vajadzīgs. Nāk-sies parakstīt saistību raktu, kurš garantē saņemto līdzek-ļu racionālu izmantošanu sa-skapā ar «Nolikumu par zem-nieku saimniecību kapitālieguldīju-

mu finansēšanai iedalito 1991. gada budžeta līdzekļu saņemšanas un izlietošanas kārtību».

Budžeta līdzekļus drīkstēs iz-mantot arī koplietošanas lie-jaudas tehnikas un autotranspor-ta iegādēi, kā arī dzīvojamā māju celtniecībai vai rekonstrukcijai. Taču te ir viena piebilde, proti — par budžeta līdzek-ļiem uzcelto māju zemnieks ne-drīkstēs pārdot, ja nu vienīgi izņēmuma gadījumā ar pagasta izpildkomitejas atļauju, taču tad vajadzēs atlīkoties izlietotos

budžeta līdzekļus. Un vēl viens nosacījums. Dzīvojamā māju celtniecībai un rekonstrukcijai bu-džeta līdzekļus varēs ieguldīt tikai tad, ja zemnieku saimniecība sāks veidoties uz pēdējos 3—5 gados lielsaimniecības vai

citu zemes lietotāju ekstensiivi izmantotas zemes vai arī uz agrāk izmantotām, bet patlaban ar krūmiem un mežiem aizau-gušām vai pārpurvotām pla-tībām.

A. ILJINA

ZINĀS

Rajonā

No visām rajona zemnieku saimniecībām 15 pro-centus vada sievietes (no 150 jaunsaimniecībām 20 jaunsaimniecībās zemes lietošanas akti ir viņu rokās).

Visvecākais jaunsaimnieks ir Kazimirs Upenieks Rušonas pagastā — viņam šogad būs 80 dzīves gadu jubileja, bet visjaunākie zemnieki ir Henrihs Vibor-nais no Riebiņu pagasta un Aldis Jančevskis no Rožupes pagasta, kuriem šogad aprītēs 25 gadi. Vis-jaunākā jaunsaimniece — Sandra Ozola. Viņa saimnieko Rušonas pagastā un mācās neklātienē lauk-saimniecības akadēmijā.

Konfliktsituācija radusies Preiļu apdrošināšanas in-spekcijā — nekādi nevar sadalīt piešķirto dzīvokli. Strīda izšķiršanā jau iesaistījusies rajona prokuratūra un dzīvokļu komisija. Dzīvokļu komisijas kārtējā sēdē nolemts, ka galīgais vārds jāsaka pilsētas padomes deputātiem.

Valsts bankas aizdevums rajona zemniekiem uz 19. februāri bija šāds: 4 tūkstoši rubļu īstermiņa kredits un 820 tūkstoši rubļu ilgtermiņa kredits.

Kolektīvajām saimniecībām ilgtermiņa kredits bija 20 miljoni 240 tūkstoši, īstermiņa — 5 miljoni 240 tūkstoši rubļu. Turklat gandrīz visas saimniecības, kurus panēmušas bankas aizdevumu, šobrīd nav spē-jīgas to atmaksāt.

Vislielākie aizdevumi ir Raina kolhozam (ilgtermiņa kredits — 2 miljoni 508 tūkstoši, īstermiņa — 700 tūkstoši rubļu), «Vārkavai» (attiecīgi 1 miljons 206 tūkstoši un 765 tūkstoši rubļu), «Ausmai» (1 miljons 182 tūkstoši rubļu un 170 tūkstoši rubļu).

Bankas kreditu nav agrofirmai «Turība», kā arī nesen izveidotajām kopsaimniecībām «Livāni» un «Gai-liši». Nupat ar banku norēķinājies kolhozs «Zelta vārpa».

Republikā

Vienīgā rūpnieca, kas Padomju Savienībā rāzo ti-pogrāfijas krāsu, izrādās, ir PSKP ipašums. Tās vadība pa tālrungi paziņojuši republikas Ministru Pado-mei, ka saņēmusi norādījumu nepārdot produkciju, tas ir — tipogrāfijas krāsu, Baltijas republikām.

Acimredzot, kā raksta avize «Latvijas Jaunatne», drīz Austrumos nevarēs iepirkīt arī papīru. Turklat tā cena nemitīgi pieauga. Pērn Kondapogas rūpīcā ražotā papīra viena tonna maksāja vidēji 270 rubļus, bet šogad janvāra beigās — jau 1100 rubļus, un rūpīcas vadība par papīru turpina prasīt vēl vairāk. Loti dārgs ir arī mūsu pašu Slokas kombinātā ražotais avīžu papīrs — 2000 rubļu par tonnu.

Var prognozēt, ka drīz līdz izputēšanai nonāks ne tikai vietējās avizes, bet arī daudzi citi laikraksti.

Pasaulē

Avīze «Komsomołskaia pravda» zino, ka Habarovskas modeļu nams nopircis PSRS valsts karogus par 79 tūkstošiem rubļu. Parasto audumu modeļu namam nepieciekot, turklāt tie esot dārgi — līdz 90 rubļiem par vienu metru, bet sarkanie karogi, kuru garums ir gandrīz divi metri, maksā no 15 līdz 30 rubļiem.

Avīze «Večernij Tallinn» zino, ka Hāgē parakstīts dokuments par «Nepārstāvēto tautu organizācijas» iz-veidošanu. Par tās dibinātājiem kļuvuši Austrālijas aborigēni, Filipīnu kordillēri, kurdi, Austrumturkmē-nija, Igaunija, Gruzija, Albānijas grieķi, Latvija Taivāna, Tibeta, Armēnija. Visām šīm tautām ir viena kopīga iezīme — tās nav pārstāvētas Apvienoto Nāciju Organizācijā un atrodas okupētā, anektētā vai kolo-niālā stāvoklī. Vēlēšanos iestāties jaunajā organizācijā izteikuši arī uzbeki, kazahi, mordvieši..

Lauku aktualitātes

Ko domā sējēji?

Ziema nu, rāda... ko var un spēj — sniega sega no dienas diezīmē kļūst biezāka. Bet tas velnozīmē, ka pavasaris var atzīkavēties un var pagūt tam sagatavoties. Viens no svarīgākajiem darbiem ir nodrošināties ar pietiekamu sēklas daudzumu (šogad vairāk būs jāsēj vasarā, jo pērnajā nelabvēlīgajā rudenī ziemāja īsejā maz)... laikā zināt to kvalitāti, lai pagūtu sliktākas apmaiņas pret labakām. Vairāku saimniecību augkopības speciālisti ierosinājuši laikrakstā publicēt visu saimniecību sarāstu, lai redzētu, kā ar sēklām pašiem veicas un kā iet kāmieniem. Pīdot vīnu lūgumā, rajona sēklu inspekcija sagatavoja ziņas pēc stāvokļa uz 15. februāri. Pirmajā skaitļu aīlē ir kondicionētu vasarāju sēklu krājumi procentos no vajadzīgā daudzuma, otrajā — attiecīgi ilggadīgo zālāju sēklas.

>

Komentē sēklkopības zinātniskās ražošanas apvienībus «Agra» sēklkopības agronomē Preiļu rajonā Zenta Dūda:

— Pēdējos gados saimniecībām dota patstāvība; nav vairs strikti noteiktu termīnu — vai sēklas jāgatavo līdz 1. janvārim, vai līdz 1. februārim. Netiek kontrolēti arī paraugu iesūtīšanas pārbaudei grafiki. Bet kādi rezultāti? Tādu nav. Daudz ir vadītāju un speciālistu, kas par sēklu atceras vien tad, kad tā jāber sējmašīnās. Gribētos, lai visur un kopīgi izvērtētu situāciju, cik sēklu nepieciešams iepirkst vai apmaiņāt. Piebildišu, ka par naudu vien sēklu šogad iegādāties nevarēs. Tādā veidā tiks nodrošinātas tikai zemnieku saimniecības — no valsts fondiem. Tātad, reāli atliek cerēt vienīgi uz apmaiņu. To var izdarīt Valkās, Bauskas, Valmieras, Limbažu rajonu saimniecībās. Zirņu sēklas iespējams iemainīt pret lopbarības graudiem.

Stiebrālu sēklu varēs iegādāties tik, cik pieprasīts, āboļiņa sēklu no valsts resursiem nebūs, ir iespēja tās iepirkst Lietuvā par ligumcenām (25 rubli par kilogramu). Dažas saimniecības ir ar mieru maksāt šādu cenu, citas atsakās, bet jāsaka — lētāk jau nebūs, ja nē dārgāk. Āboļiņa vietā var piedāvāt lucernu — 16 rubli par kilogramu.

Sēklu inspekcijas piebilde:

— Tagad lietderigi būtu sēklas pārvēdināt, bet saimniecībām «Latgale», «Jersika» un citām atsevišķas partijas ar paaugstinātu mitrumu vēlreiz pārtirīt un iešūt paraugus laboratorijas pārbaudei.

Vai zemnieki nems zemi?

— Daudzi varbūt būs citādās domās, bet manis viedoklis jautājumā par zemi ir viennozīmīgs: nemot vērā pārreizejēs smagos ekonomiskos apstākļus, attieksme pret brivajiem zemniekiem, viņu nodrošinājumu ar tehniku, iespejas strādāt savā saimniecībā, maz zemnieku nems zemi, bet ja nems, to apstrādāt spēs tikai nelielās plātības — tā sprīz viens no rajonu kolhozu priekšsēdētājiem. Viņš savus apsvērumus pamato ar reāliem faktiem.

Lūk, šī priekšsēdētāja argumenti: — Tagad zemnieku saimniecībām zemi uzart, apsēt un rāzu novākt palīdz kolhozi. Bet cik ilgi tie šos darbus daris? Nav jau kas strādās pašos kolhozos. Dzīve rāda, ka dzīvot spejigas ir tikai tās zemnieku saimniecības, kas nodibinājās pirms, jo dabūja šādu tādu lehniku, būvmateriālus ēku celšanai, naudas pabalstu no valsts bankas. Pēdējiem jaunsaimniekiem tādas pretimnākšanas nav. Viņi ir spiesti nikulot un ari — dzīz izpulēt, ja nekas nemainīsies.

Zemes nēmējus var sadalīt trijās kategorijās. Pirmie ir tie, kas patiesām gatavojas uz dzīvošanu savā zemē, ir apņēmības pilni ražot lauksaimniecības produkciju, to realizēt, tātad, vairot republikas pārtikas krājumus. Otrie izmanto jaunsaimnieku privilēģijas: pat no valsts bankas aizņemti naudu iegādājas vieglā automāšīnu, kura zemnieku saimniecībām ir atlauta, piešķirto mežmateriālu.

«Augsma»	174	143
«Turība»	115	71
«Rozupe»	105	55
«Nākotne»	99	82
«Resona»	99	—
«Livāni»	98	78
«Jersika»	96	79
«Silajāni»	95	36
«Ezerciems»	90	46
«Galēni»	86	191
«Vanagi»	80	—
K. Marks	78	36
Raiņa	75	105
Kirova	72	30
«Smeitei»	70	24
«Latgale»	70	—
«Sīlukalns»	68	10
«Rudzāti»	67	27
«Agjona»	61	7
«Dzintars»	61	21
«Vārkava»	57	35
«Zelta vārpa»	48	17
«Gailiši»	17	—
«Dubna»	13	65
Rajona	81,5	55,7

Ražot un dzīvot

● Saruna ar Livānu stikla fabrikas direktoru Jevģēnu Skreiveru

Tagad ir tāds laiks, ka daudzām lauku lielsaimniecībām un pilsētu rūpniecības uzņēmumiem nopietni jādomā, kā ekonomiskās krizes apstāklos izdzīvot. Tādēļ arī Livānu stikla fabrikas direktoram Jevģēnijam Skreivaram jaujātu bez aplinkiem, pavisam tieši:

— Kāds ir noskanojums jūsu kolektīvā: uz izdzīvošanu vai dzīvošanu?

Direktors atbildēja optimistiski:

— Esam gatavi tikai uz dzīvošanu un uz oprodukcijs ražošanu vajadzīgajā apjomā. Bankrotēt netaisāmies nekādi. Apgūstot jaunus produkcijs veidus, ražošanu, domājams, pat paplašināsim.

— No kā atkarīga jūsu izdzīvošana?

— Viss atkarīgs no sagādātajām izejvielām, kas nepieciešamas stikla iegūšanai. Galvenie komponenti mūsu ražošanā ir smiltis un soda. Republikā ir tikai smiltis pudele un burciņu ražošanai. Šķirnes traukiem smiltis ievedam no Ukrainas. Kalcinēto sodu fabrikai piesūta no Krievijas, Ukrainas, Baškirijas, ir vēl imports. Soda Padomju Savienībā pēdējā laikā kļuvusi par deficitu. Tas saņemam neregulāri un nepietiekošā daudzumā. Sodas fondu šim gadam uz papīra pietiek, bet Krievijas rūpniecība ar mums vēl nav noslēgusi tās piegādes līgumus.

— Bet kā attīstīsiet ražošanu?

— Jāizlīdzas ar to, ko ieģūstam apmaiņas celā, tas ir, pret sodu preti dodam gatavu produkciju — stikla traukus. Šo celu sākām iet pagājušajā gadā un būsim spiesti to darīt plašākā mērogā šogad. Pērn pēc fondiem sodu saņēmām tikai 47 procētu apmērā. Šogad uz labāku iznākumu nevar cerēt. Ar to ir jārēķinās un jārikojās.

— Livānu stikla fabrika ir galvenā pārtikas produktu (alus, limonādes) pudeļu ražotāja republikā. Ar ko izskaidrojams šo trauku pārreizējais deficitis, ka pārskaitījām pudelem pat jāpalieina cena?

— Jā, šo stikla taru — pudeles — ražojam mēs un mazliet apvienība «Latvijas stikls» Rīgā. Pagājušajā gadā saražojām 39,5 miljonus gabalu. Bet nepieciešiek. Laikam pudeles nevajag dod ārpus republikas, ja jau pašiem to pietrūkst.

— Galvenās grūtības ražošanā?

— Tās ir trīs: izejvielas, kuru sagāde pēdējā laikā mums rada lielas īaizes; ieķertas, kas ir vecas, nolie-tojušās, bet jaunu nav un uzņēmumam nav arī līdzekļu, par ko tās iegādāties; un ekoloģija, precīzāk — tās normu ievērošana, jo mūsu fabrika ar izejvielu kaitīgajiem izdalījumiem

stipri piešārpo gaisu. Izeja no pēdējā ir tikai viena: pārcelt uzņēmumu ārpus pilsētas robežām. Bet tas prasa milzu līdzekļus — ap 100 miljonu rubļu. Ne mums, ne ministrijai tādas naudas nav.

— Kāda ir perspektīva?

— Skaidrs ir viens: jāstrādā, jāražo produkciju. Bet tas eneas pa vecam palikt nevar, jābūt jaunām, lielākām cenām. Citādi neizdzīvosim. Izejvielas klūst arvien dārgākas, un būsim spiesti pacelt cenas savai produkcijai.

Galvenā mūsu produkcija ir un paliks tautas patēriņa preces — šķirnes trauki. Tad pārtikas produktu un tehniskā tara — pudeles, burciņas, termosi, palignozarē — matraci. Pēc gaismas vadiem, ko izmanto kara rūpniecībā, pieprasījums samazinās, to ražošanu sašaurināsim.

— Jūsu uzņēmumā nesen uzturējās republikas valdības delegācija premjera vietnieka Arņa Kalniņa vadībā. Kādus jautājumus pārrunājāt, ko izlēmāt?

— Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks solījis palīdzēt izejvielu sāgādē. Runājām arī par produkcijas cenām, par to pālielināšanu. Vienojāmies par bīrvām cenām, protams, saskaņotām ar republikas Cenu departamentu. Ekoloģijā pagaidām neko neizlēmām. Fabrikas «pārcelšana» ārpus pilsētas nav reāla. Jāieriko dūmvadu filtri. Jānis GURGONS

Preiļu „Zeltenē”

4.80. Salāti, karstās sviestmaize un glāze sulas. Tāds ir māns pirmais jaunās Preiļu kafejnīcas apmeklējums.

Beidzot pēc turpati vai gada gaidīšanas tā ir vērusi savas durvis Preiļu kultūras namā.

Elegants un māsu pārēķītā vēl laikam neierastais jaunās saiešanas telpas noformējums veidina uz ilgāku pasēdēšanu.

Vai jaunā kafejnīca spēs savākt savu publiku? Ināra Kuzmina un Tatjana Kołosova — pirmās Preiļu zeltenes (vēl pirms šāda konkursa norises) par saviem pastāvīgajiem apmeklētājiem ir labi padomājušas. Jo viņas ir pirmās, kas uzdrošinājās mest izaicinājumu mūsu sabiedriskās ēdināšanas monopolam. «Zeltenes» ir pirmās šāda veida privātās uzņēmums mūsu rajonā.

Un vēl. Trīs rubļus nācās atstāt jau ierastajās «Liepās». Tā remdētu rosināto appetīti.

Voldemārs ROMANOVSKIS «Zeltenes» oficiālais atklāšanas momentus fiksēja Jānis SILICHIS

Rēķinieks

Mēs neesam tik bagāti...

«Mūsu valdība rūpējas ne tikai par mātēm, kas audzina bērnus, radot vāpām iespējai atrasties atvainojumā, iekams bērns sasniedgs noteiktu vecumu, bet arī šobrīd par pirmskolas iestāžu darbiniekim. Grupinām ir noteikts mazāks bērnu skaits: līdz 3 gadiem — 10 bērni, bet vecumā no trim līdz sešiem gadiem — 15 bērni. Tātad — tiek uzlaboti darbā apstākļi mums visiem.

Sobrīd mūsu bērnudārzis ir remontā, taču mēs rodam iespēju, lai to varētu apmeklēt 50 bērni, kaut gan nēc saraksta ir vairāk. Tāpēc mūs pārsteidz ziņa par to, ka mūsu bērnudārzis tuvākajā laikā varetu būt slēgts, kā rakstīja avize «Novadnieks». Brica kungs 12. februāri teica, ka šāds projekts ir tikai sārunu līmenī. Tad kāpēc šāda informācija laikrakstā?»

I. Leitāne, A. Bogdanova, A. Anspaka, R. Klodāne un citi, pavism 17 paraksti

Sāda informācija par Preiļu 2. bērnudārzu avize «Novadnieks» patiesām bija un nebūt ne baumu līmeni, kā dažam vārbuti grībētos. Kāds ir tās mērķis? Informēt pilsetas iedzīvotājus, tajā skaitā, arī jūs, cienījamie 2. bērnudārzi darbinieki!

Avīzē Šī ziņa skanēja šādi: «(...) ja tuvākajā laikā bērnudārzs

netiks noslogots pilnīgi, tad, iespējams, to nāksies pārprofilēt par Preiļu vidusskolu filiāli jaunāko klasu skolēniem.» Un «kandidāts» uz to patiesām ir 2. bērnudārzs. Tā paša minētā iemesla dēļ: bērnudārzu apmeklē 50 bērni, bet to apkalpo 28 darbinieki!

Kā informēja rajona tautas izglītības nodajā un Preiļu pilsētas

izpildkomitejā, tad, koordinējot bērnudārzu skaitu pilsētā, noteikti un pirmām kārtām geras vērā to geogrāfisko izvietojumu, bērnu skaitu un arī to, kā tiek organizēts darbs. Būtu absurds likvidēt «P+» sācīnu, «Auseklītis un atstāt pilsētas centrā divus bērnudārzus. Tas nebūtu izdevīgi tiem cilvēkiem, kuri dzīvo «Lauktechnikas», starpsaimniecību ceļniecības organizācijas, siera rūpniecas mikrorajonos. Tātad — vispirms konkurence par pastāvēšanu varētu būt starp 1. un 2. bērnudārzu. Jāsaka atklāti: tautas izglītības nodajā un Preiļu pilsētas izpildkomitejā uzskata, ka reālais iedzīvošanas variants tomer esot 1. bērnudārzam.

2. bērnudārzs aprūpē ap pussīma bērnu. Un ne tikai remonta laikā. Par to var pārliecītējiem pilsētas izpildkomitejas «grāmatvedības dokumentos. Grupas nebija nokomplektētas jau rudenī, kad remonts nebija sācies. Arī šobrīd, nemot vērā jaunos noteikumus par bērnu skaitu grupās, tās nav pilnas. Un zināma vainas dala, ka bērnudārza kolektīvs var palikt bez darba, to mērā jāuznemas admirātrācijai, ku-

ru pilsētas izpildkomiteja esot vairākkārt, bet veltī, aicinājusi vairāk parūpēties par grupu nokomplektēšanu. Tā sācīja pilsētas izpildkomitejas galvenā grāmatvede A. Patmalniece. Sāds viedoklis dominē rajona tautas izglītības nodajā. Tiesa, pilnīgi nokomplektētēs nav neviens bērnudārzs. Nevajadzīgas telpas jāizbrīvē bērniem.

2. bērnudārza «pārprofilēšanai» par skolu nesāksies ne šodien, ne rīt, ne parīt. Par to koiektīvu jau pirms publikācijas aviētē ir brīdinājis pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs J. Brics. Visticamāk, ka šādu soli spērs nākamā mācību gada priekšvakarā, jo līdz pāvarami tiks rūpīgi izanalizēts nepieciešamais vietu skaits. Arī gimeņiem, kuras vēl domā, sūtīt vai nē savus bērnus uz sabiedrisku audzināšanas vietu, rūpīgi jāizsver un jādod konkrēta atbilde pilsētas izpildkomitejai. Jo radusies divaina situācija: formāli nāstāv rinda ļekūšanai bērnudārzos, bet praktiski tie ir pustukši. Tālāk pat laikā to uzturēšanai tērē lielas naudas summas.

Iestāde, kuru pīsēta ir vīrvējusi bērniem, viņiem arī paliks. To varēs izmantot jaunāko klasu skolēni, kuru mācību apstākļi abās vidusskolas ir katastrofāli. Pašlaik reāli ātrās tempas nevar atvainīt ne piebūvju, ne jaunas skolas ēkas celtniecībā.

2. bērnudārza darbinieki jautā: «Kāpēc brīvajās telpās nevar saglabāt dažas grupas, bet pārējās telpas izmantot klasēm, kā tas, piemēram, jau ir «Pasacīnā». «Auseklītis»? Uz šo jautājumu precīzāku atbildi, acīmredzot, varēs sniegt pilsētas izpildkomitejā un rajona tautas izglītības nodajā. Un tomēr ir viens būtisks atbez, kuri jūs noteikti dzirdēsiet gan vienā, gan otrā iestādē. Mēs neesam tik bagāti, lai vienlaikus maksātu augus skolotājiem, audzinātājiem, auklītei. Gajā galā skolas vecuma bērniem tas nemaz nepienākas. Un šādas «izkaistas» klasītes par visiem pilsetas mācību procesa organizēšanai.

Jā, šāda situācija ir sāpīga jebkuram kolektīvam. Un par to jārunā atklāti, lai vienlaikus ar šātu samazināšanu pilsētā tiktū meklētas darba vietas. Par to ir jādomā gan pilsētas izpildkomitejai, gan šoreiz arī rajona tautas izglītības nodajai.

Aina JELLYNA

Informē 01

1. janvāri Līvānos, Rīgas ielas 45—20 dzīvojamajā nājā no neuzmanīgas apiešanās ar ugumi izcēlās ugunsgrēks. 7. janvāri aizdegās Līvānu PMK celtnieku vagoniņš Līvānos, Brīvības ielā. Aizdeg-

šanās notika no issavienojuma elektriskajā kabelī.

12. janvāri no krāsns pārkarsēšanas izcēlās ugunsgrēks pilsoņa I. Cirša pīri Rožupes pagasta Livmanīšos.

19. janvāri, neievērojot ugunsdrošības noteikumus krāsns ekspluatācijā, izcēlās ugunsgrēks Līvānos, Domes ielas 24. mājā.

24. janvāri aizdegās pilsoņa A. Kokorita garāža Līvānos, Kr. Barona ielā. Par iemeslu bija issavienojums elektības kabelī. Aizdeg-

nās rezultātā bojāta ēka un automašīna.

25. janvāri pilsones R. Vanagas dzīvokli Līvānos, Avotu ielā 1a — 25 notika aizdegšanās no bez uzraudzības atstāta ieslēgta gludekla.

30. janvāri izcēlās ugunsgrēks pilsones T. Určas mājās Preiļu pagasta Lielajos

Určos. Bija atstāta bez uzraudzības iekurta plīts. Dzīvojamā māja stipri cietusi, ssimniecības ēkas izdevās glābt.

E. GRIBUSTS,
rajona ugunsdzēšības
glābšanas dienesta inspektors

vēsturi skaita no 1958. gada 25. marta.

«Grota ir manas Debesis» — teikusi Bernadete, tagad šī vieta pazīstama miljoniem apmeklētāju no visas pasaules, kuri te ierodas cerībā saņemt Dievmātes palīdzību un garigu mierinājumu. Nišā, kur Bernadetei parādījās Jaunava Marija, stāv tās skulptūra, preti eglītes veidā vienmēr deg lielas sveces, zem statujas kājām uzraksts: «Es esmu Bezvainīgā Ieņemšana».

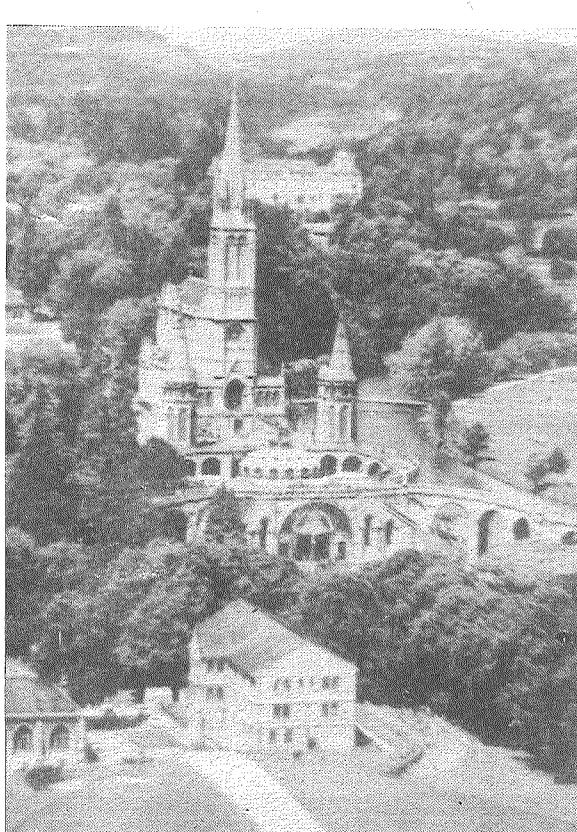
Lielisks arhitektūras pieņeklis ir Rožu Krusta bazilika, kura atvērtā 1827. gada 7. augustā, tajā ir 15 kapelas. Tās velītās Jēzus Kristus Sāpju ceļā stacijām.

Francijā un citur izdoti lieliski krāsaini albumi, velvti Lurdai. Viens no tiem, Dona Omero Fantini sastādīts, vācu valodā ir mūsu rīcībā.

1844. gada 7. janvāri dzīnavu ipašnieka Franča Soubirona un viņa dzīvesbiedres Luises Kasterotes ģimenē piedzima meitiņa, kam viņi deva Bernadetes vārdu. Kopš XVIII. gadu simteņa savrup majestātiski stāv arī varena pils, kas savā laikā bija Pireneju Bastilija. No šejienes un arī no citām vietām atklājas lieliski skati uz pilsētu. Majestātiska ir izgaismotā ainava naktī, kad no lejas skatās uz pili un kalnu galu ar zeltainu krustu cugstākā vietā. 1861. gada 15. augustā at-

klāta lielākā un skaistākā gotiskajā stilā veidotā baziķi, kas veltīta Bretonijas Krusta celām, kurš, izrotāts ar divmetrigājiem bronzas skulptūram, atrodas netālu. Pāvests Pijs X to iesvētīja 1874. gadā un deva Minca Bazilikas vārdu. Tai piekļaujas paaugstinājums (rampa) ar Rožu laukumu un peldbaseinu, kura ūdenim piemīt cīednieciskas īpašības, kurā ietck avots no grotas. Tas pēc Madonnas vēlēšanās esot sācis plūst no Bernadetes kāju apakšas. Galvenajā altārī ir Dievmātes ar Jēzus bērnu statuja, logus gredzno mozaikas.

Visjaunākā baznīca Lurdā ir modernā stilā celtā pāvēsta Pija X bazilika, kura saru-

Mūsu zaļie sabiedrotie

● Ko zinām un ko nezinām par kokiem

(Nobeigums. Sākums 19. numurā)

□ Kurš gan nepazīst un nemil LIEPU, kas aug pie mājām, pilsētās. Sastopama arī mežos, nereeti liepu birztalās, sasniedz 20–30 metru augstumu, dzīvo vairākus gadus simtenus. Bāli dzeltenie ziedini pa 5–11 sakopoti vairogveidigos pačemuros, lapu žāklīs, pie katrā ir bālgana gari ovāla pieziedlapa, daudz putekšņu kausīnu, auglis gandrīz apakšā, ne-skaidri rievots, visbiežāk ar vienu sēklīku. Zied jūlijā pirmajā pusē. Dziedniecībā lieto žāvētus ziedus ar saziņu un pieziedlapām, vāc ziedēšanas sākumā un sausā laikā. Žāvē gaisā, saulē, glabā cieši aizdarāmos traukos sausā vietā.

Tējas veidā pazīstami kā sviedrēšanas līdzeklis.

Lieto arī liepu koksnes ogles zo-

bu pulvera pagatavošanai un ci-

tiem nolūkiem. No ziediem bites

tažo teicamu un ļoti smaržīgu

mēnu.

□ BEBRU KĀRKLĪ ir krūmās ar pacilus kāpelējošiem zarveidīgiem stublājiem, sastopami krūmos un gravās. Jaunās vasas zāļainas, vēlāk pārkoksnejas, pa ziedēšanas laiku ir tumši purpur-sarkanās, iegarenī olveidīgas, gluju apmalī, smailas, augšējās—skēpveidīgas. Violeti ziedi ar dzelteniem putekšņu traucīniem, piecstaraini ar mazliet atliktām vainaglapīnām, sakopoti čemuros, zied no pavasara līdz vasaras otrajai pusē, ienākas sarkanās, suligas ogas ar daudzām sēklām.

Dziedniecībā lieto žāvētus vienu līdz trīsgadīgas vasas, ievāktas pirms salipošanas vai rudens pēc lapu nobiršanas, sagriez svāgā veidā viena centimetra garos gabaliņos, sākumā žāvē vēdināmā ēnainā vietā, vēlāk siltumā un uzglabā slēgtos skārda traukos. Ekstraktus lieto pret ilgstošiem ādas iekaisumiem, dzelteni un ūdens sīlīmības, aizdusas un bronhu katātu, ūdens novārījuma veidā pret reimatismu. Jāzina, ka bebru kārklu dalas ir indīgas, izsauc reiboni, caureju un vēmšanu, toku un kāju trīsēšanu, asas, griezīgas sāpes vēderā, paātrina pulsu.

Pie mums diezgan plaši izplatītie KRŪKLĀ, līdz sešus metrus augsti krūmi aug lapkoku mežos mitrākās vietās, gar plāvām un purvmalām, to miza ir gluda, izraibināta maziem, balganiem plankumiņiem, jaunākiem zariem un vasām ir brūna krāsa, vecākiem — pelēka, lapu un ziedu kātiņi, vasu galotnes apklāti sīkiem matiņiem. Lapas tiem ovālas, ar gluju apmalī, spīdīgas, izcis dzislojums. Ziedi ir mazi, zaļganī baltpelēki, divdzimumu, pa diviem sešiem vienā lapas žāklī uz gariem kātiņiem, to forma ir zvanveidīga ar piecām iegarenām, galos pagarinātām kauslapīnām un tikpat vainaglapīnām, putekšņlapīnām ar iemīlētām kātiņiem. Augļenica zaļgana ar divu triju ligzdu sēklotni, īsaīs irbulis noslēdzas ar divās trijās dalās šķeltu drikstu. Auglis ir galigs kaulenis, pēc noziedēšanas zāls, tad sārkans un vēlāk zālīmelns, spīdīgs, kauleni — divi trīs kauliņi. Zied no maija līdz rudenim, šajā laikā krūmos sastopami gan ziedi, gan augli. Dziedniecībā lieto mizu, ko no pīlēs agrā pavasari, tiki līdz tā atlēc, sagriez 30 centimetru garos gabaliņos, žāvē gaisā. Svāgai mizai ir nepatīkama smaka un garša, izžuvušai smaka pažūd, garšā ir rūgtā. Preparātus jau no seniem laikiem lieto kā caurejas līdzekli, no koksnes iegūst teicamas ogles šaujamplūvera pagatavošanai.

□ PRIEDES sasniedz 40–45 metru augstumu, audzēs ir ar slaidiem, bezzarainiem stumbriem, bet atsevišķas vietās — žuburainas. Jaunākie zari un stumbri ir rūdā krāsā ar plānām mizas zvīnām. Vecākiem apakšējā dalā tā ir pelēkbrūna, rievaina. Skujas ir zaļganī zilas, četrus sešus centimetrus garas, pusapaļas, pa divām sakopotas makstis, ziedi — kaili, vienmāju un viendzinuma. Viršķie ir iegarenī, ovālas vārpīnas, līdz septiņus milimetrus gari, uz iemīlētām kātiņiem sakopoti vārpveidīgi ap jauno vasu pamatnēm, sievīšķie — mazi sarkanbrūni vai zaļgani čiekū-

riņi, pa vienam vai diviem jauno vasu galotnītes. Auglis ciekurs pilnīgi nogatavojas otrā gada rudeni, spārnotās sēklas izsejas trešā gada pavasari. Ziedēšanas laiks — maija pēdējās dienas vai jūnija sākums.

Dziedniecībā lieto žāvētus jau nos priežu dzinumus, kamēr tie nav pilnīgi izplaukuši, kolofoniju un terpentīnu pagatavo no svekiem, ētereļu, skuju ekstraktu, kā arī koksnes sausās destilācijas ceļā iegūst darvu, koka etiķi,

piki un citu. Priežu pumpurus ievāc pavasari, kad piebriedeši un sasnieguši divu četu centimetru garumu, žāvē ēnā, mēreni siltās telpās un uzglabā cieši aizdarāmos skārda traukos, to novilkumus lieto iekšķīgi tinktūras veidā un elpošanā, ētereļu — tikai ārī pret reimatismu, elpošanas ceļu iekaisumiem. Sveķus, darvu, terpentīnu un kolofoniju lieto dažādu ziežu un plāksteru pagatavošanai, bet no priežu vates izgatavo materiālu rētu (ievainojumu) pārsiešanai.

«AUTOMOTOSERVISA» TEHNISKĀ EKSPERTIZE

sniedz šādus pakalpojumus:

1. Aprēķina automototransporta atjaunošanas remonta vērtību, nemot vērā automobiļa preces vērtības zu-

dumus.

2. Novērtē automototransportu (tautas tiesām, notāra kantorim, mantojuma kārtotošanai).

3. Apskata transportu pēc tā pārbūvēšanas.

Transporta apskati izdara

tehniskās apkalpošanas stacijā, kā arī izbraucot tās pārstāvīm uz transporta stāvēšanas vietu.

Darba laiks: katru dienu, izņemot svētdienas, no plkst. 8.00 līdz 12.00 Daugavpili, Krāslavas šosejas 11. kilometrā, 14. tehniskās apkalpošanas stacijā. Tālrunis 59424.

Transporta apskati Preiļos veic katrā trešajā piektdienā no plkst. 14.00 līdz 17.00 rajona izpildkomitejas pieņemšanas telpā.

Kāda pelēka, smaga diena, — Dūmus pie zemes spiež. Jācer uz sauli, uz maiju Un jāpārcieš.

(Ā. Elksne)

Kad baltas sniega pārlas pārkiā zemi un mūžīgs miers ir apnēmis milojo viru, tēvu un brāli, esam kopā ar Vilmaņu ķīmeni lielajās bēdās.

Mājas kaimiņi

Bet kas tad tas? Balss atkal negrib klausīt, un kamois kaklā kājā no asāram...

Dzīlās sērās pazinojam, ka miris mūsu ilggadējais skolotājs BRONISLAVS VILMANIS. Izsakām dzīlu lidzjūtību piederīgajiem.

Vārkavas vidusskolas kolektīvs

Nāc, meitīn, sasisdies
Sava tēva siltumā,
Ne viņš vairs kurinās,
Ne tu vairs sildīsies.

(T. dz.)

Izsakām visdziļāko lidzjūtību Elītai Grigalei, kad pēdējējā atvadu ziedi gulst uz TEVA kāpa. Sekcijas kaimiņi

Sniegi. Tumsa pilna vēju,
Nevar celu saskatīt.
Nu par vēlu, nokavēju...
Mēs vairs netiksīmies, tēt.

(Z. Purvs)

Nespēdamī mazināt zaudējuma smagumu, jātam dzīzi Elītai Grigalei, uz mūžu no TEVA atvadoties.

Darba biedri

Televīzija

SVĒTDIENA, 24. FEBRUĀRS
TV RIGA

9.00 Raidījumu programma, 9.05 Igaunijas televīzijas filma «Vai noturēsimies?». 11.15 Bērnieni. Multiplikācijas filma «Atgriešanās pie cilvēkiem». 11.35 «Skabarga». * 22. II. 12.20 «1:1». «Skabarga» intervjē M. Lūšēnu. 12.35 «Spīsts». 13.05 «Privāta dzīve». * 23. II. 13.50 «Māksla un bīblei». 14.25 «Es kāroju klāvieres». Latvijas mazo komponistu konkursa noslēgums. 2. ģads. * 6. I. 15.10 Kultūras programma «Zimes». * 23. II. 15.55 «Uzmini nu!». 16.50 Sporta deju konkursa «Cerību starti». 17.50 «Koncerts. Vāgnera zālē». Jāņa Medīja solodziesmas. 18.20 «Sodien — Igaunijas Republikas nodibināšanas gadadiena». 18.50 Programma «Latgola». 19.50 «Sodien». Zinas (krievu val.). 20.00 I. Ivasks. «Baltiesu elēģijas». Lasa aktieris J. Bartkevičs. 20.25 «Nāc dziemīnā, «stāvā». Dzied zvejnieku kolhoza «Uzvara» sieviešu kvartets un duets no Dobelei. 20.45 Bērnieni «Miedziņi nāk...». 21.00 «Panoramā». 21.30 Sludinājumi. 21.35 «Labvakar!»

MASKAVAS I PROGRAMMA

7.00 «TZD». 7.15 Ritmiskā vingrošana. 7.45 Sportloto izloze. 8.00 «Rita agrumā». 9.00 «Politiskās dialoģi». 10.00 Rita izklaidejoša programma. 10.30 «Dzīvnieku pasaule». 12.00 «Lauku dzīve». 13.00 «Mūzikas kiosks». 13.30 «Vesturiskā programma». 14.00 «TZD». 14.15 Izsīmējās bērniem pirmizrāde. 14.45 «Palidzīgi pats sev». 15.30 «Svētdienas pastaiga». 17.10 «V. Disnejs piedāvā...». 18.00 «Kora mūzikas svētki». 18.30 ASV mākslas filma «Tilts uz kļusumu». 20.00 «Laiks». 20.45 «Televīzija iepazīstina». 21.55 «...Un cītās programmas». 22.55 «TZD». 23.15 Televīzijas mākslas filma «Sergo Holmss un diktors Votsons». 2. sērija. 0.25 «N. Leskovs. «Zādziba».

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 Rita vingrošana bērniem. 7.15 Multiplikācijas filma «Vecā jūrnieka stāsti». 2. filma. 7.35 Televīzijas dokumentālās filmas «Magistrālie» pirmizrāde. 8.25 ASV meistarsacīkstes basketbolā NBA profesionāļu komandām. 9.25 Videokanāls «Plus viennadīsmi». 12.55 Pasaules meistarsacīkstes biatlona. 15.50 Multiplikācijas filma «Krokodila godavārds». 16.00 Starptautiskā programma «Planēta».

LATVIJAS TV II

17.00 PSRS meistarsacīkstes hokejā Rīgas «Dinamo» — Maskavas «Krilja sovetov». 19.20 Pasaules meistarsacīkstes frīstaisla. 20.00 «Laiks» (ar surdotulkumu). 20.45 «Televīzijas autorprogrammas». 22.45 IHF kausa izcīņas sacensības rokasbumbā vienīšiem. Ceturtdaļfināls.

Sirsniņi pateicamies visām ieštādēm, organizācijām, radiem, draugiem, kaimiņiem, kuri piedāļījas un palīdzēja izvadīt pēdējā dusī mūsu mīlo BOLESLAVU DAUKSTU.

Piederīgie

— Apturiet. —

Es mūžībai lūzu,

Bet ziemas vējš ir viņai

Aizsits ausis.

Izsakām lidzjūtību skolotāji Praskovai Vilmānei, dzīves draugu smītījā izvadot.

5. klases audzēkņi, vecāki

Zemesmāte, kam pagēmi

Mūsu dārgu māmulinu?

Skumstam dzīlu Batarāgu giemenei, MĀMULU un VĒCMĀMULU zaudējot.

3. un 7. klašu skolēni un audzinātājais

Viss jāatstāj, kad saule pavasari Sies atkal vājā ziedu pumpurus. Ar saviem straujiem ziemeļveju zirgiem Būs ziemai aizvedus līdz.

(Ā. Elksne)

Izsakām dzīzi lidzjūtību JAZEPĀ UPENIEKA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi.

Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Gaivināls redaktors Pēteris Plzelis

Leikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marīs otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250. Preiļi, Aglonas ielā 1.

Tālrunis uzzīgām: 22305.

Izdevējs apgāds «Avize», Rīga, Brugmanieku ielā 47.

Izdevējdarbības licencē Nr. 000069. Iespējams ražoties apvienības «Litta» Daugavpils tipogrāfijā Valkas ielā 1. Olsītēspieduma. Viens no iespiedīkotā Metiņi 12 203 eksemplāri (latviešu valodā 9078 eksemplāri, krievu valodā 3 126 eksemplāri). Pas. 194

Indeks 68160.